

LETO X.

ZVEZEK 6.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1910.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 6. zvezka:

	Stran		Stran
Mladinska izobrazba:		Društveni glasnik:	
Obmejna budnica. Ciriljev	81	Sv. Peter na Medvedovem selu	92
Pred vojaškimi nabori	81	Slov. Bistrica	93
Zabava:		Središče	93
Prava sreča. (Dalje)	83	Mozirje	94
Čigava jetra?	87	Smolnik	94
Kočija in kup kopriv	87	Slov. kat. akad. društvo Zarja v Gradcu	94
Nemškutar	87	Mladinskim društvom	94
Želje	88	Probujenost koroške mladine	94
Slovo	88	Weiz (Srednje Štajersko)	94
		Pismo iz Ljubljane	95
Kaj je novega po svetu?		Govorniške vaje:	
	88	Za resnico in pravico	95
Orli:		Drobtinice:	
Česa se varujemo? J. Orožen	88	Repatice	96
Dekliški vrtec:		Krč v litkah	96
Ponižnost	89	Žrtve pijančevanja na Ruskem	96
Pridna in skrbna gospodinja sreča vsaki hiši	90	Nove knjige.	
Kako postanemo dobre, spretno vznjiteljice			96
naroda?	91		

Listnica uredništva.

Spisov, ki se nam pošiljajo brez podpisa, ne bomo sprejemali v list. Urednik mora vedeti, s kom ima opraviti, če pa pisatelj želi, da njegovo ime ostane prikrito, bo molčal kakor grob. Neka dopisnica se nam opravičuje, da jo je sram naznaniti svoje ime, ker ima grdo pisavo. To pač ni vzrok, skrivati svoje ime. Celo visoko učeni gospodje imajo včas

grdo pisavo. Urednik ne gleda na lepoto pisave, ampak na jedro vsebine.

Članicam »Dekliške zveze« naznanjamo, da še njihovi znaki niso napravljeni. Kadar pridejo, bomo že naznanili.

O »dekliških službah« spregovorimo v eni naslednjih števil.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor.

Deset lepih razglednic za god

pošilja za 80 vinarjev, ki jih
lahko plačate s poštними znamkami

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru Kor. cest. 5.

== NAŠ DOM ==

Štev. 6.

V Mariboru, 15. marca 1910.

X. letnik.

Mladinska izobrazba.

Obmejna budnica.

Kvišku bratje, sestre mile,
vstani ves slovenski rod!
Borba sveta napočila
v zemljah naših je povsod.

Tujec grabi zemljo našo,
veré vgaša sveti žar,
ž njo nam jemlje govorico;
matere najslajši dar.

Ali bodemo pustili,
da Boga pozabi rod,
ki ga zanj sta pridobila
brata Ciril in Metod?

Naj li neha vsa ljubezen
in češčenje krasno to
Majke naše in Kraljice,
ki nas čuva prezvesto?

Naj li tujcem izročimo
zemljo našo, dedno last,
da na njej njih vera, jezik
pridobi si vso oblast?

Ai naj se v krajih naših
jezik naš več ne glasi,
materni premili jezik,
ki tako sladkó doni?

Kar predrzni tujec misli,
to zgodilo se ne bo,
tisočletna zgodovina
jasno potrjuje to.

Tisoč let slovenski narod
Bogu, sebi zvest je bil,
le tako je v bojih vednih
Se ohranil čvrst in čil.

Narod naš še ni pozabil
naših dedov slavnih del,
ki so vedno je vršili,
ko sovrag je prihrumel.

Kot nekdanj se še pretaka
v naših žilah hrabra kri,
še nam srce krepko bije
in za mili dom gori.

Kvišku torej bratje, sestre,
Bog nas kliče v sveti boj,

da bo naše, kar je naše,
večno trajen naš obstoj!

Združimo se v borbi sveti
v brambo naših rodnih mej,
naj pedi več nase zemlje
tujec ne dobi odslej!

Vero, jezik, dom kot dedje
branimo iz vseh moči,
za Boga in domovino
vsi žrtvujmo trud in kri!

Ciriljev.

Pred vojaškimi nabori.

Cesar me hoče k vojakom imet...
Narodna.

Našim mladim prijateljem med 20. in 24. letom sedaj ravno na Dunaju hlače merijo, to se pravi: v državnem zboru se razpravlja o rekrutni postavi, koliko sme letos država pobrati novincev. Če kje drugod, velja tukaj beseda Zveličarjeva: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!« Cesar mora imeti vojakov, da more svojo državo vladati mirno in varno pred znotranjimi in zunanjimi sovražniki.

Približuje se tedaj čas, ko bodo fantje morali iti k naboru. Za fante so to dnevi veselja, ponosno korakajo in vriskajo, četudi v srecu marsikateremu postane nekoliko tesno, ko zasliši, da bo moral obleči vojaško suknjo.

Nekdaj so pa bili dnevi vojaškega nabora dnevi grozote. Pred letom 1848. so vojaške novince lovili. Določenega dneva je prišel v vas komisar z vojaškim spremstvom. Vsak hišni oče mu je moral predstaviti vse svoje sine in hčere, da je videl, koliko ljudi ima pri hiši za delo. Najkrepkejše fante je odbral in so takoj morali iti z njim k vojakom. Mnogokrat po 7, 10, 12, celo

20 let niso več videli svojega doma. Ko so se vrnili, jih več nihče ni poznal, bolehavi, postarani, večkrat po-habljeni in za delo nesposobni so bili mnogokrat. Bili so le še za kravje pa-stirje.

Ni čuda, da so se fantje skušali odtegniti vojaški službi. Mnogi so si izbili prednje zobe, odsekali palec na roki itd., drugi pa so se poskrili ob času nabora. Iskali so jih potem s sulicami po škednjih, hlevih in parmah, lovili po šumah in po polju.

Novinci so pa bili res tudi pomi-lovanja vredni; njih trpljenje se ne da lahko popisati zlasti, če so prišli v roke trdim in brezvestnim častnikom. Natla-čili so jih kakor snopje v zaduhle pro-store, kjer so po zimi trepetali mraza, po letu pa skapavali od sparine. Za hrano so mnogokrat dobivali le suhi kruh in voda. Vsled stradanja in sla-bega zraka jih je že tu mnogo zbolelo. Bila je za njih rešitev, ko je prišlo po-velje, da morajo iti h kompanijam ali celo na bojišče.

Dandanes je vojaška služba veliko lažja, z novinci in z vojaki se lepše ravna in to povzdiguje tudi njihov ponos. Težave pa ima seveda tudi dandanes vojaški stan, katerih se pa ne boji fant, ki ima moško srce. Zato je pa prav, da so fantje ob naborih veseli. Vendar vsaka stvar mora imeti svoje meje, veselje pa razuzdanost in surovost ni vse eno. Marsikateri fant se ob naboru takega napravi, da ni člo-veku spodoben. Pisatelj teh vrstic ima že več let priliko, opazovati v Mariboru naše fante pri naborih in jim lahko pove tudi sodbo mariborskih nemčurjev o tistih fantih, ki prestopijo meje. »Slovenski divjaki, suroveži, razbijači!« »Slovenska drhal!« (Windisches Ge-sindel!) Fantje, bodite pametni! Vi svoj denar zapravite v nemčurskih krčmah, v zahvalo za to vas nemčurji psujejo. — Delajte torej čast sebi, svoji fari, svojemu narodu.

Prav modro je odredilo letos vojno ministerstvo, da bo za Dravsko polje nabor v Račjem in ne v Mariboru, kjer so prejšnja leta nesramni nemčurji pač

pobrali denar od slov. fantov, potem pa jih zaničevali.

Podamo vam tudi tukaj pismo dveh vaših tovarišev, ki že nosita vojaško suknjo. Vzamite si k srcu to. Preden boste šli v jesen k vojakom, še vam bomo podali več naukov. Ne bo vam žal, če se boste po njih ravnali.

Pismo naših dveh prijateljev se pa glasi:

Slovenskim mladeničem, vojaškim novincem! Ker se je zopet približal čas vojaških naborov, zato hočeva slo-venskim fantom — tovarišem poslati par besed v opomin. Z žalostjo se na-mreč večkrat opaža, da marsikateri fant, ko je potrjen v vojake, opusti vsako dobro delo, noče več pomagati starišem obdelovati posestva, temveč pravi: kaj bom delal, saj ne bom sedaj ničesar potreboval. Marsikateriga fanta delo je sedaj pijančevanje, in tako vsak krajcar požene po grlu, pri tem pa ne pomisli, da še bo ta denar silno po-grešal. — Pa predragi mladeniči! To je napačna pot, in kako marsikateri potem, ko si vojaški stan izkusi, tarna za tistim denarjem, katerega je poprej po nepotrebnem zapravil, sedaj bi ga pa silno potreboval. Zdaj piše domov in nadleguje stariše: pošljite mi de-narja, pa namesto denarja dobi odgo-vor: kakor si ti poprej meni, tako jaz sedaj tebi. — Še na eno imenitno stvar hočeva opozoriti slovenske mladeniče! Sedaj ko še imate lepo priložnost in si zaslužite kaj denarja, prihranite si par kronic, da si lahko potem naročite kakšen časopis, »Slov. Gospodar« ali »Naš dom«, ker tudi vojak v kasarni ima večkrat čas čitati, in kako prijetno je, če si kje na Koroškem, Primorskem, ali kje si bodi, ako zveš vsaki teden novice iz svoje domovine. — Zatorej, predragi mladeniči, kateri boste potr-jeni v vojake, ostanite pošteni, varčujte z denarjem, ubogajte stariše, ker ubog-ljivost je glavna stvar tudi pri vojaki-h. To vam piševa fanta vojaka iz daljnega Koroškega, ter vam s tem pošiljava iskrene pozdrave doli na zeleno Šta-jersko, in vam želiva vse dobro v pri-hodnjem častnem stanu.

Živeli! I. G. J. F.

Zabava.

Prava sreča.

(Dalje.) (Poslov. A. Č.)
Petnajsto poglavje.

Nepričakovano povabilo.

Nekega večera stopi vdova Ana iz svojega stanovanja v glavno sobo in reče Mlinarju: »Ljubi Jernej, čas je, da mislim na nadaljno potovanje. Ne morem vam biti še dalje v nadlego. Moj denar je že bolj pri kraju — in za malo, kar vam za morem storiti —«

»Oho«, prekine Mlinar vdovo. Bralo se mu je na odkritosrčnem obrazu, da so ga vdovine besede presenetile zelo neljubo, »s čim smo se vam zamerili naenkrat? Ste slišali le eno besedo, ki bi vas naj bila privedla do tega naklepa. Cela hiša ima rada vas, kakor vašega sina. Čuj no, Jera«. Tako zakliče Jernej svoji ženi, ki je ravno stopila v sobo, in ji pove nepričakovano novico.

Jera pa se samo smeji in reče: »Iz tega ne bo nič. Toliške odgovornosti ne vzamemo nase.«

»Ne, ne vzamemo nase!« ponovi Mlinar, a razložiti si ni mogel, kakšna odgovornost bi to bila, dokler mu Jera ne razjasni cele stvari.

»Bila sem včeraj v mestu«, pravi, »in milostljiva gospa Dolska, ki me je z okna videla na cesti, mi namigne, naj pridem k njej. V sobi me potem vpraša: 'Kaj dela vdova Ana?' Moj Bog, sem rekla, kaj bo delala? Za dobrotnike moli in za druge ljudi, ki so ji hudo storili — in za nas dela — in pri molitvi in pri delu je žalostna. Isto dela tudi Janezek, ki ga imam tako rada, kakor bi bil moj sin. Nama z možem je zelo žal, da ji vedno hodi po glavi, kedaj odide od nas. 'Kaj vam pride na um, Jera?' reče milostljiva gospa, tega ne smete pripustiti. Odgovorni ste za njo, dokler ne pride moj soprog s potovanja! — In danes zvečer pride gospod domu, kakor mi je povedal gospod župnik. Zdaj veste, Ana, da nam ne napravite žalosti!«

»To lahko preprečim«, se smeji Mlinar, »Janezka obdržim — potem

mora mati tudi ostati. Še nekaj druga imam v mislih. Gospod župnik, ki vedo vse na dobro obrniti, kadar je treba dobro storiti, me je nato napeljal — in Janezek naj ima samo dobro voljo, ako je materi tudi prav. Janezek se mora za mlinarja učiti. Mu bo vse zastonj; dobi, kar hoče in čez pol leta že plačo. — Ana, kako se vam zdi ta misel?«

»Mati«, odvrne Mlinarica namesto Ane, ki se začne od veselja jokati, »matj pravi da. Za pozneje že vidimo, kako bo storiti.«

Naslednja noč je bila za Ano prva, ko je spala brez skrbi. Vendar se je zbudila, a samo radi besed, ki jih je speči Janezek govoril.

Zjutraj pove sin materi: »Mama, jaz sem bil ponoči doma pri Zelencu!«

»O ti srečni Janezek«, se smeji ona in ga poboža po licu.

»Mladi gospod iz mesta«, nadaljuje sin, »blagi Vojtek me je dovedel tja. In sedla sva pod bezgov grm. Miha nama je prinesel sladkega mleka. Jaz sem pa rekel: 'Čajte, mladi gospod, grem po mater. Ko sem se oddaljil, izgine Vojtek in jaz — se zbudim. In zdaj sem pri vas! Mamica, pojdiva domu.«

»Ubogi Janezek, kaj se ti sanja?« reče mati Ana bolestno. »Imej pamet in ne misli več na prejšnje domovje. Take misli so kakor sanje po dnevu, ki preneso kratko veselje in dolgo žalost.«

Črez dan, ko sta mati in sin delala na polju, se oglasi v Mlinu gospod župnik. Odkar je pripeljal vdovo semkaj, obiskuje skoro vsak dan Mlinarjeve. Slednjikrat da Jerneju ali pa njegovi ženi nekaj denarja za Ano, ne da bi ta kaj vedela o tem. Po zadnjem razgovoru z gospo Dolsko je pri Mlinarju marsikaj omenil, kar je kazalo na boljšo bodočnost za Ano in sina. Danes pa je njegov bbraz posebno prijazen in mil.

»Neko naročilo imam za vas, ljudje božji«, reče Jerneju, ki mu je že pred hišo prišel naproti.

»Če morem kaj preskrbeti za vas,

prečastiti gospod«, reče Mlinar, »storim iz srca rad. Le povejte brž!»

»Zahvalim se vam, Jernej, za vašo dobro voljo!« odvrne župnik, »ta čas se tiče to vaše lastne osebe in vaše žene, posebno še pa vdove Ane in njenega sina Kje sta pa?

Mlinar zažvižga na prste, v čemur ga ni mogel vsak posnemati. Bilo je to namesto hišnega zvonca. »Kajti«, reče Mlinar, »razločevati se mora, ali zveni tedaj, kadar se začne mlinski kamen prazen vrteti, ali kadar je čas male južine!« — In ker je že prišel ta čas, zato je dal to znamenje.

Janezek pride iz vrta, kjer je delal, skoz kuhinjo in odtod z materjo in z Mlinarico v sobo. Ko spoštljivo pozdravijo gospoda župnika, prične ta: »Danes prihajam z veseljem oznanilom.«

»To«, reče Mlinar zelo dobre volje, »nam pravite vsako nedeljo s prižnice — evangelij.«

Župnik stisne Jerneju roko in nadaljuje: »Pa tudi ni nič druga, kakor to, kar je zapopadeno v evangeliju, dobro delo za bližnika.«

Nato sede in namigne tudi drugim. In vsi sedejo krog njega in poslušajo molče in pazljivo, kakor bi bili pri nje-govi pridigi. Po malem prenehljaju potegne iz žepa neki list, obrne se proti vdovinemu sinu in reče: »Glej, Janezek, to je lastnoročni podpis blagega gospoda Dolskega!«

»O«, zakliče deček poln navdušenja, »naj poljubim, visokočastiti gospod župnik, podpis, ker ne morem doseči roke, ki ga je napravila!« Častiti gospod pritisne sam pisanje na dečkove ustnice.

Potem nadaljuje: »Če vzeme gospod Dolski pero v roko, ne iz potrebe, ampak iz notranjega nagiba, potem vsebuje pisanje dobro delo. To velja tudi tukaj. Čujte, kaj mi je pisal.

»Visoko častiti gospod, za danes teden vas povabim k sebi! Privedite Mlinarjeve — vdovo Ano in Sina, pa tudi Mlinarja in njegovo ženo semkaj. Nikdo ne sme izostati pri veselju, ki vam ga hočem pripraviti. Zjutraj ob šestih vas pričakujem. Do takrat Bog z vami! Ladislav gospod Dolski!«

Častiti gospod zopet shrani pismo. Videlo se je, da še je marsikaj stalo v njem, kar je pa gospod župnik zase ohranil. Kajti smehljaje se reče samo: »Drugo že pride.«

»Bi že bilo prav«, reče Mlinarica, »in posebna čast, ko bi le mi priprosti ljudje bili dovolj spodobno oblečeni za tako imenitno hišo.«

Vdova Ana se smeji pri tej opombi in pravi: »O tem naj jaz govorim, Jera. Moj Janezek, temu je že lažje, ker ima suknjo, obuvalo in nogavice od ljubeznivega mladega gospoda.«

Vsi so bili srčno veseli pri teh besedah. Gospod župnik se tedaj poslovi rekoč: »Ona imenitna hiša v mestu nosi namesto napisa geslo: Tukaj velja ubožec v vsakdanji obleki toliko kot bogatin v svili in žametu, da sta le oba poštena!«

Šestnajsto poglavje.

Mlad oskrbnik za Zelenčevovo posestvo.

Gospod Dolski se vrne z Vojtekom zdrav in vesel s potovanja in pripoveduje doma soprogi o svojem uspehu. Nekaj dni potem sedi sam v svoji sobi in premišljuje o neki zanj zelo važni zadevi.

Stari Zelenčev Miha mu je v mislih. Mož se je pri slovesu zjokal in rekel: »Milostljivi gospod, vi ste lastnik Zelenčevega posestva. Tolažljivo zaupanje imam do vas. Vse, kar ste storili, pričalo bo vedno o vaši preveliki dobrotljivosti. Jaz sem pa že star in ne morem več veliko delati. Toliko imam hvala Bogu, da bom izhajal, dokler mi ne odbije moja ura in zato bi si rad poiskal preprosto samotno sobico. Brez dvoma mislite postaviti za oskrbnika kakega mladega človeka. Zato prosim, da me odpustite.«

»Bog ne daj«, reče tedaj gospod, »da bi se ločila na tak način. Vi ostanete, a tudi za sposobnega namestnika se bo poskrbelo. Poslati vam ga hočem, predno vzamem posestvo v oskrb. Če bo imel od mene priporočilo, le sprejmite ga in mu razkažite vse potrebno.«

S to zadevo se torej peča gospod Dolski v svoji sobi, ko je prišel s potovanja.

Pozvoni in Kazimir, njegov stari sluga pride. »Pokliči Petra«, se glasi zapoved. Črez četrto ure stopi Peter, čeden, močen mladenič, iz katerega oči je odsevalo poštenje in zvestoba.

»Peter«, reče gospod, »povej mi odkritosrčno, da imaš nevesto.«

»Da, gospod. Poštena in marljiva je moja Tončka!«

»Zakaj je ne vzameš za ženo?« vpraša naprej gospod.

»Milostljivi gospod«, nadaljuje Peter, »od doma sva oba uboga in si nisva še toliko prihranila, da bi lahko stopila v zakonski stan. — 'Otroka', pravi njena mati, 'poslušajta mene. Bodita poštena in marljiva, da si nekaj prihranita. Potem se vzemita! Kateri ne delajo tako in se ženijo kar na prazno roko, se zakopljejo v dolgove, ki jih tarejo potem celo življenje'. — To me seveda boli.«

»Tvoj govor mi ugaja, fant«, pravi gospod. »Vprašal sem za teboj in vaš gospod župnik te mi je priporočil. Hočem ti pomagati k ženitvi.«

»Milostljivi gospod«, zakliče Peter, pade na kolena in dvigne roki.

»To se samo v cerkvi spodobi tebi«, odvrne gospod in mu migne, naj ravno stoji.

»Odpustite, milostljivi gospod!« prosi Peter, »vaša dobrotljivost me je zelo presenetila.«

Blagi gospod se smehlja in nadaljuje, podavši mladeniču zvitek denarjev: »Tukaj imaš nekaj za svojo nevesto. Zate imam zidarski posel — pri Zelencu.«

»Blizu Ponkrašaka«, zakliče Peter veselo začuden.

»Veš, kje je to?« vpraša gospod radovedno.

»Bil sem nekdaj šest let za pastirja pri Ponkrašaku«, odgovori.

»Tem boljše, reče gospod Dolski. »Bodi pripravljen! Svoje ženitovanje boš obhajal pri Zelencu.«

Peter je čisto iz sebe. Trikrat, štirikrat poljubi gospodu roko in vedno ponavlja veselja se jokajoč: »Tega ne

smem Tončki vsega naenkrat povedati — in njena mati — drugače zgubita obe pamet od samega veselja.«

Gospod Dolski prijazno pelje mladeniča k durim in zapove strežniku, naj da Petru kaj prigrizniti.

Ko stopi gospod nazaj v sobo, mu priteče gospa z odprtimi rokami naproti in Vojtek se nasloni na njegova prsa veselja se zolzeč. Skoz priprte duri sta oba vse videla in slišala, kar se je godilo med gospodom in Petrom.

Blagi soprog in oče pa hoče to zameriti. A njegova Matilda mu pravi: »Ne jezi se, ljubi mož! Dolžnost moja je, da opozorim sina na lepi očetov vzgled.«

»O moj oče! Jaz sem najsrečnejši sin«, šepeče Vojtek, »in bi bil najnehvaležnejši, ako ne bi porabil vsakega trenutka, da hvalim večno Previdnost za to srečo.«

Do srca ganjen odpusti gospod soprogo in sina. Oba odideta v domačo kapelo, da molita, da bi še oče dolgo let živel zdrav in zadovoljen.

Sedamnajsto poglavje.

Stari zvesti strežnik.

Eno uro po tem dogodku vstopi stari strežnik Kazimir in naznani: »Milostljivi gospod, vdova Marta s svojo hčerjo —«

»Kdo je vdova Marta?« vpraša malobrižno gospod Dolski.

»Mati Petrove neveste«, reče Kazimir, ki mu je bil Peter vse povedal.

»Odslovi ji« se glasi gospodov odgovor z namigljajem, naj se strežnik odstrani.

»Ako bi mogel, milostljivi gospod«, stoka stari Kazimir in ostane.

»No, kaj še hočeš?« vpraša gospod.

»Samo povedati, milostljivi gospod, da se oni dve ne dasta odpraviti«, odvrne Kazimir.

»Pa povej jima, da že vem, po kaj sta prišli«, zapove gospod.

»To sem storil«, reče strežnik, pa sta se obe začeli jokati in sta ostali zunaj.«

»To je sitnost«, se izrazi gospod. Kazimir pa zopet začne črez nekaj časa: »Prosim, milostljivi gospod!«

„Si še vedno tukaj, Kazimir?“ vpraša gospod. „Kaj pa še hočeš?“

„Prosim“, reče strežnik, da ji pustite pred se.“

Gospod Dolski se dela, kakor bi ne opazil več strežnika in reče, kakor sam pri sebi: „Seveda, če bi pač mogel vsem pomagati. Vendar, če bi tudi lahko, ne smem. Marsikomu je pomagano, čemu ne pomagamo.“

Strežnik maje z glavo in reče polglasno: „Joj, joj!“

Na to se obrne gospod nanj in vpraša: „No, kaj je, Kazimir?“

Ta pa zopet zmaje z glavo rekoč: „Ne bi verjel, da se morete tako potajiti.“

„Kako misliš to, Kazimir?“ vpraša gospod.

„Vem“, odvrne strežnik, „da sme stari Kazimir izreči proti vaši milosti odkrito besedo. In zato povem naravnost: Milostljivi gospod se skuša potajiti.“

„Še ne razumem, kaj misliš“, ponovi gospod Dolski.

„Vaša milost“, nadaljuje Kazimir, mnogo imenitnim gospodom sem služil in zdaj sem že star. Povsod so mi pritrdili, da sem zvesto služil in tako naj bo do groba. Drugi gospodje, pri katerih sem služil poprej, so tudi delili dobrote, pa so se s tem ponašali, kar je bilo vse drugo nego človekoljubnost.“

„Starec, kaj boš s tem?“ vpraša gospod skoro strogo. „Vi služabniki imate vedno kaj popravljati na svojih gospodarjih. To ni lepo, Kazimir.“

„Vendar storim to z najboljšim namenom“, reče Kazimir ginljivo.

„Kako?“ vpraša gospod Dolski.

Kazimir položi kazalec na čelo in odvrne: „Milostljivi gospod, to razumete sami bolje kakor jaz, da luč ni senca —“

Gospod se smehlja: „Ti si šaljiv še na svoje stare dni!“

„Poslušajte me potrpežljivo“, prosi strežnik, „vaša milost je luč —“

„Nasprotno od sence“, mu seže gospod v besedo. „Sem zadel?“

„Da, vi ste luč!“ ponovi Kazimir.

Gospod mu pomigne rekoč: „Kadar te bom potreboval, pozvonim.“

Kazimir pa se dela, kakor bi to preslišal in nadaljuje: „Kako je moj gospod luč in na kak način so moji prejšnji gospodarji senca? Oni so se ponašali z dobrimi deli in moj gospod pozabi vse hitro kakor nehvaležnež, katerega je osrečil.“

„Si slišal, Kazimir?“ vpraša gospod resno.

„Seveda in tudi že grem“, prične strežnik zopet čenčati. „A ne bodite neasmiljeni, milostljivi gospod. Stara Marta in njena čednostna in marljiva hči Tončka se hočeta zahvaliti. Mislite, da naj ostane dobrota zakrita? Peter mi je pripovedoval vse od kraja do konca. In če vi stokrat hočete, da se mora molčati, vas ne bo poslušal v tem nihče, če tudi vam drugače stori vse na besedo.“

„Zdaj imam pa vendar dovolj, Kazimir. Idi —“

„Da pokličem srečne ljudi?“ vpraša Kazimir proseče in stopi korak bližje. „Drugače ne bodete na cesti imeli miru. Me morate prav razumeti, milostljivi gospod. Ne mislim, da bi ne imeli miru pred zlobnimi ljudmi, da večkrat najboljši kralj —“

„Škoda, Kazimir“, ga prekine blagi gospod, „škoda, da si tako star, pa tako vsiljiv. — Naj prideta!“

Kazimir se razjoče in reče: „Nisem hud nad svojo starostjo; toda, da sem svojega ljubega, dobrega milostljivega gospoda razdražil, mi je pa iz srca žal.“ — Tedaj poljubi gospodu roko in misli stopicati skoz duri. Na pol pota pa se še enkrat obrne rekoč: „Vaša milost, smem videti, kako se vam bodeta zahvalili oni dve?“

Gospod Dolski mu odkima, Kazimir pa prikima. Poznal je dobrosrčnost svojega gospoda in — res pride nato z materjo in hčerjo tudi sam pred njega.

Osemnajsto poglavje.

Dvoje hvaležnih src.

Še trenutek in bili sta vdova Marta in hči Tončka pred gospodom na kolenih. Govoriti nista mogli druga kakor: „Milostljivi gospod! O dobrosrčni, milostljivi gospod!“

Nato se zjočeta na glas in ne moreta z mesta. Gospod Dolski jima pomaga rekoč: „Tako, tako, sta se že zahvalili. Sem prav zadovoljen z vama.“

„Oh“, ihti mati Marta, „ne morete biti zadovoljni. Mi dve se še nisve nič zahvalili.“

„Bodita srečni!“ reče gospod, „to mi je ljubše od vsake hvale.“

Nato se obrne s prijaznim smehljajem k nevesti: „Ne zameri Tončka, da boš morala še pol leta čakati na možitev. Tvoj Peter mora po mojem naročilu nekam oditi. Si zadovoljna?“

Tončka odlaša odgovoriti. To napravi mater skoro nepotrpežljivo. „Kje pa imaš jezik?“ vpraša hčer. „Za božjo voljo, milostljivi gospod, od veselja ne more govoriti. Tončka, reci vendar da — tisočkrat da.“

„Peter je dober mladenič, pobožen, kristjan in marljiv, razumen gospodar in — ne bom se prilizovala, milostljivi gospod, on zasluži, da ga vzamete v službo in da mu jaz dam svojega ljubega otroka v zakon. Drugače, Tončka, če bi tega ne bilo! — No, no — vem zakaj to storim in kaj smem upati. — Oh, če pač gleda moj rajni mož doli iz nebes, kako se pač veseli!“

„Je že prav tako“, reče gospod Dolski. Počaj malo, Tončka še darilo za svatbo —!“

Po teh besedah seže v omaro. „Ne, milostljivi gospod“, reče Marta, „Tončka, da mi pač ničesar ne vzameš. Milostljivi gospod so že toliko podarili, da se že lahko omožiš. In on ti je vendar najljubši. Imam prav ali ne? Seveda, jaz sem tudi vesela tega. Pa brez milostljivega bi se še vendar ne mogla močiti. Petrov oče je trd mož — in ima vendar poštenega sina. Nočem slabo govoriti o njegovem očetu — pa ne razumem tega. Ne, ne, milostljivi gospod! Tončka ne sme ničesar od vas vzeti.“

„Samo neko knjigo“, reče gospod, „ki jo je spisal neki znamenit duhovnik za mlade kmečke zakonce. Če jo bo brala s pravim zanimanjem in se po nji ravnala, ji bo prineslo obilo blagoslova v hišo. Hodita z Bogom!“

Med tem, ko se Tončka nerodno

prikloni vzemši od gospoda knjigo, mu poljubi Marta roko z ginljivo hvaležnostjo in zaihti: „Oh, ti ljubi Bog! Nič ne morem govoriti, milostljivi gospod.“

Tej priprostosti se mora gospod, ki je že toliko ljudi slišal govoriti, vendar nasmehniti; in zelo je ginjen, ko povzdigne Tončka roke proti nebu rekoč: „Oba s Petrom bova jutri za vas molila, milostljivi gospod. O kako ste osrečili naju!“

„In tvojo mater, otrok“, pristavi Marta in se glasno zjoče. „Da, moja hči, molita vsako jutro in ne pozabita nikoli današnjega dne, da bo vaju Bog blagoslovil. O, ali sve se vam pač prav zahvalili? Mnogokaj mi je še na srcu. Za vašo dobrotljivost ne zadostuje najina slaba zahvala. Pa sprejmite najino dobro voljo in najino molitev. Bog jo bo v svoji neskončni dobroti uslišal in vam poplačal vso dobrotu, ki ste jo storili nama.“

Še enkrat poljubita mati in hči gospodu roko, predno jo more odtegniti — in zapustita solzeč se sobo.

Takoj nato stopi pred gospoda Dolskega njegov strežnik. „Ti si poslušal, Kazimir?“ vpraša gospod.

Strežnik ne more odgovoriti, ampak se le solzi prevelikega ganutja.

(Konec prihodnjic.)

Čigava jetra? Kuharica pride na trg in vpraša mesarja: Po čem pa daste jetra? — Mesar: Svoja ali svinjska?

Kočija in kup kopriv. Jaka vpraša Pavla: Kakšen je razloček med kočijo in kupom kopriv? Pavel debelo pogleda in zmaje z ramami. Jaka: Vsedi se v kočijo, potem pa v kup kopriv, pa boš hitro vedel, kakšen razloček je.

Nemškutar.

Iz kmečke hiše borne je izšel, postal trgovec v mestu je bogat; ime slovensko v nemški plašč odel, glasov domačih več ne sliši rad, denarja pa rojakov ne prezira! Kot bi naslov že »Edler von« imel, živi sijajno, fino, rodni brat pa v koči gorski revščine umira. Po modri deca, žena, sam se nosi, a oče po tujini kruha prosi, ker sin ljubeč mu v hišo vhod zapira!

Želja.

Pridi pomlad
iz daljnih dežel,
prinesi mi nad,
ki čas jih je vzela.

Prinesi mi cvetja,
srcu radost!
Ljubezni in petja,
upom mladost!

Bo prišla pomlad,
odšla bo naprej,
jaz bodem brez nad,
ko bil sem poprej.

R. Š.

Slovo.

Vse že našlo je pokoj.
Luna tiha, blede,
Mene zadnjikrat nocoj
V koči rojstni gleda.

Prišel je ločitve čas.
Daleč v kraje pojdem tuje;
Da pustim te, rojstna vas,
Čuti srce pač najhuje.

To v srce me zdaj boli,
Ker ne vem, če se kedaj,
Ljuba rojstna hiša ti,
Vrnem k tebi spet nazaj!

Zdravka P.

Kaj je novega po svetu?

Preden se je sešel državni zbor, je zletel 21. febr. iz Bienenrthovega ministerstva največji hujskač in zagrizenec, nemški minister Schreiner. — Veliko pozornost je v državnem zboru vzbudil predlog koroškega poslanca Grafenauerja glede škandaloznih razmer na celovškem kolodvoru, kjer zapirajo Slovence, če slovenski za svoj denar zahtevajo vozne listke. Kak pritepeni Italijan sme zahtevati vozni listek v svojem jeziku, domačin Slovenec pa ne. To je nemška pravica. Pri glasovanju so složno nastopili vsi Slovani, tudi Poljaki. Nujnost predloga je bila sicer z majhno večino odklonjena, a železniški minister Vrba bo bržkone — zletel. — Finančni minister Bilinski je predložil v državnem zboru nov davek na vino. Navidezno bi ta davek zadela le vinske trgovce in krčmarje, toda ti so dobro organizirani in bodo vedeli varovati svojo kožo, proizvajalcem — kmetom bodo znižali vinsko ceno, svojim odjemalcem pa zvišali. Ta postava bi za-

dela najbolj nas Jugoslovane, Nizjeavstrijce in južne Tirolce. Na Nizjeavstrijskem so kmetovalci ugovarjali proti novi postavi v velikanski skupščini na Dunaju, kjer je bilo zbranih do 6000 ljudi. — Vzgladni dunajski župan se je dolgo boril s smrtjo. Prav vspodbudno je sprejel sv. zakramente. Vmes se mu je nekaj zboljšalo, potem zopet poslabšalo, moči so nagloma pešale in 10. marca je okoli 8. ure zjutraj zatisnil oči. — Na Balkanu še zmiraj vre. Med Turčijo in Bolgarijo preti vojska, z Bolgarijo je bojda v zvezi Rusija. Na Grškem pa že dalje časa vre proti kralju zarota častnikov. Kralj celo misli odstopiti. Otok Kreto bi radi priklopili grškemu kraljestvu, vsled česar preti tudi vojska s Turčijo. — Krivda Hofrichterja, da je poslal hud strup častnikom generalnega štaba, je več ali manj že dokazana. Vjel se je sam, ker je iz zapora pisal pisma svojim sorodnikom, pa jih je vjela vojaška sodnija.

Orli.

Česa se varujmo? Sl. mladeniči! O vsakovrstnih rečeh se je že razmotrivalo v našem glasilu »Naš Dom«. Opaziti pa je pri nekaterih fantih še napake, katere se morajo popraviti. Vsakdo zna, kako potrebna je dandanes tudi za preprostega človeka izobrazba. Izobražen človek izhaja povsod boljše. Mladeniči, kaj pa je k naši izo-

brazbi in omiki še posebej potrebno? Polagam Vam na srce, da — ako hočemo v resnici veljati za izobražene in omikane — govorimo čisto slovenščino. Kako grdo je slišati Slovence, ki med naš krasni milodoneči slov. jezik meša tuje izraze n. pr. laške, nemške i. t. d. In zopet v drugem oziru: Kmečki fant gre k vojakom. Slučajno je nastavljen

v bolj nemškem kraju. Gotovo je, da se kot vojak med Nemci navadi kmalu nekaj njihovih besed. A črez par mesecev piše svojim starišem, toda glejte na pismu se blišči — nemški naslov. A kakšna nemščina je to? Bog pomagaj! Ali bi ne bilo lepše, častnejše za fanta, da napiše na pismo slovenski naslov? Razume se, da se Nemci takšnemu početju rogajo, ter nas sploh imajo za neizobraženo, nazadnjaško ljudstvo. Mladenci, naši somišljeniki! Ali je treba tudi nam da postanemo takšni kot drugi? Nigdar ne. Ampak takšnim nevednim je treba pomagati ter potlačiti njih budalast v najgloblji grob. Zopet druga še hujsa napaka med nekaterimi fanti je ponočevanje. Poznam takšne mladeniče, ki jim je ponočevanje edina in najboljša zabava. Kakšni so ti, kako izgledajo, tega mi ni treba posebej praviti. Da kratko navedem posledice te strasti: iz prej bistrega duha in pogleda postanejo potem ponočevanja mračni, potrti, neznajni. Bil sem sam priča čisto krat, da so se fanti vračali s ponočevanje stoprav, ko se je danilo. Razume se samobsebi, da so takšni nesposobni za našo organizacijo in za resno delo sploh. Le take, o katerih upamo, da bodo značajni mladeniči, moramo privesti v naše kroge. Pošten mladenič, pošten vojak, pošten mož. To je naše

geslo po katerem se bomo ravnali. Pošten in delaven bo narod le, ako bo poštena in delavna mladina. Mladenci! Od vseh strani nam groze sovražniki. S severa prihaja prvi, ki steza svoje grabežljive roke po naši lepi slov. zemlji. Drugih ne bom opisoval, znani so vam gotovo. A kdo se vsem tem sovražnikom postavi v bran? Sl. mladenič je. Zato se zavedajmo teh nevarnosti. Le, potem poštenega zmernega življenja bomo mi dosegli cilj, katerega smo si postavili. Zagotovljeni smo, da nas ni malo v ljutem boju za obstoj Slovenije, ampak nepregledna četa krepkih bojaželnih mladeničev je združenih v naši organizaciji. Fantje! Če vam je na tem da se ubranimo naših sovražnikov, če ste v resnici vneti za pravi napredek slov. ljudstva, če imate kaj smisla za vstrajno delo, tedaj se varujemo vsega, kar bi znalo škodovati našemu ugledu. Združujmo se v mladinskih organizacijah, varujmo se vsega, kar je nepošteno, proti krščanskim načelom, v nečast slov. domovine, ki jo ljubimo iz celega srca. Potem bomo srečni, bomo veselje svojim starišem ter ponos slov. domovini. Bodemo res »orli«, ki ne gazijo po blatnem močvirju, ampak letajo v čistih zračnih višavah. Na zdar!

J. Orožim.

Dekliški vrtec.

Ponižnost. Z veseljem sem čitala v cenjenem »Našem Domu«, kako marljivo okopavate, drage tovaršice, naš vrtec. Mnogo grdega plevela ste že izruvale tako, da je že gotovo kje prostorček, kamor želim vsaditi skromno, a lepo duhtečo cvetko, namreč vijolico ponižnosti.

To cvetko dekleta skrbno negujmo, in pognala bo močne panoge, o čemur se bomo kmalu prepričale. Če pa zapaziš, da se košati v tvojem vrtcu tej cvetki nasproten plevel, ga izruvaj s silo, če ne gre z lepa. Kako rado ima vse, kaj ne, dekleta, ki je ponižno v resnici. Če pa hočeš biti v resnici ponižna, si ne smeš misliti: kakšno

obleko bi si le neki omislila, da bi bila bolj »nobl«? Takšno že ima ta, ono že ima sosedova, jaz pa hočem takšno, ki je nobena nima. To je oni košati plevel, in treba je hitro ga izruvati. Ona, ki je ponižna, ima za vsakogar prijazno besedo, in če tudi je kje pohvaljena, četudi je kje na prvem mestu, se zaradi tega ne povzdiguje. In nasprotno, ni žalostna, in nevošljiva, če se v čem da njeni, morebiti manj sposobni prijateljici kaka prednost, marveč je tega vesela. Če boš ponižna, moraš biti tudi potrpežljiva. In potrpežljivost je posebno potrebna, da je pri hiši ljubi mir. Če hočeš biti kedaj dobra gospodinja, vadi se že sedaj

potrpljenja. Res je včasih hudo. Celi dan težko delaj, skrbi za to in ono, zraven pa še prenašaj sitnost tega in onega.

Ali ravno v tem stori trden sklep, da hočeš sitnost drugih vračevati s krotkostjo. S tem jih spraviš v boljšo voljo. In vsi te bodo čislali in tudi posnemali.

In na nekaj vas moram še posebno opozoriti. Cvetko je treba skrbno zalivati, in sicer vsako jutro, namreč s trdnim sklepom. Skleni, da hočeš pogoje, s katerimi se ohrani ta cvetka, celi dan izpolnjevati. Zvečer pa spet hiti pogledat v svoj vrtec, če cvetki česa manjka, če še ni ovenela.

Če boš tako vijolico skrbno negovala, pognala ti bo razen cveta ponižnosti še panoge, ki se imenujejo: potrpežljivost, krotkost, vljudnost; in v tvojem srcu bo kraljevala zadovoljnost, veselje. In duh te cvetke se bo razširjal daleč okrog, in vsi se bodo zgedovali nad tvojim vrtcem ter želeli napraviti si enakega. Srečna bo hiša, v katero prideš kdaj za gospodinjo. Tako se bodo ravno nad tvojim vrtcem uresničile besede znane pesmice:

Kakor vijolce cvet,
Razveseljuje svet
Modro, ponižno,
Slovensko dekle.

Tilka.

Pridna in skrbna gospodinja sreča vsaki hiši. Dovolite, drage mlatenke, da se pogovorimo danes nekoliko o pridni in skrbni gospodinjici. Že pregovor pravi: »Pridna gospodinja hiši tri vogle podpira«. In res je tako! Srečna ona hiša, ki ima pridno, skrbno, vsestransko izobraženo gospodinjo. Treba je torej skrbeti, da se nam take vzgojijo. Že zgodaj je treba pričeti in mati je tukaj prva, ki lahko mogočno vpliva na vzgojo pridnih, skrbnih gospodinj. Dekletce, ki je razvajeno, kateremu se vsaka prošnja ugodi, naj si bodo nje posledice dobre ali slabe, pač ne bo nikoli dobra gospodinja. Da pa dosežemo zaželeni cilj, nam je treba zasledovati srednjo smer. Če hoče mati, da bo vzgojila svojo hčerko v pridno in skrbno gospodinjo, naj gleda na vsestransko izobrazbo. Pred vsem naj

gleda mati, da se vadi že v zgodnji mladosti na red in snago. Nepravilno vzgojuje mati, ki zagovarja svojo mlado hčerkico, češ, premala je še za delo. In tako se potika malo dekletce okrog, brez vsakega posla. Od samega dolgega časa ne ve, kaj bi počelo. In ni čuda, da tako dekletce že prav zarano najde kriva pota, ki so ji potem v pogubo kot odrasli deklici. Otrok je že od narave nagnjen k delu, ne more mirovati. Premožnejši starši kupujejo otrokom igrače, da jim tako napravljajo nekaj posla. Seveda priproste matere tega ne morejo, ker so drage take igrače, a lahko se jim tudi doma pripravi kaj pripravnega in koristnega, da le nekoliko poslujejo. Opazovala sam nekoč majhno dekletce, ki si je napravljalo punčko, a ko jo je mati zasledila, jo je kruto okregala, to pač ni bilo prav. Naj se vadi deklica dela. Če je tudi šivala le za punčko, a kazala je s tem veselje do dela. In dekletce, ki kaže v igračah veselje do dela, bo gotovo v poznejših letih pridna in skrbna. Živo se spominjam svojih otročjih let. Včasih je bilo res težko, če je dobra mamica namešala fižola in koruze in sem morala tisto lepo izbirati. Delo je vendar bilo in še danes sem hvaležna ljubi mamici, da me je tako navajala k delu. Otrok naj ne bo nikoli brez dela, kajti le one bodo pridne gospodinjice, ki se že zgodaj navajajo k delu. Plesti, šivati, mašiti in podpletati nogavice bi naj znala vsaka deklica. Dandanes se omenjenih spretnosti nauče dekleta v ljudski šoli, bo mi katera oporekala. Da uče se —; se pa tudi do dobra nauče? Mnogo —, smela bi trditi, da polovica ne. In kje leži tukaj krivda? Morda v gospodični učiteljici, ki ta predmet poučuje —? Gotovo ne! In če pomislite drage mlatenke nazaj v ono dobo, ko ste še same sedele v šolski klopi —? Kako je bilo —, izprašajte si vest? Pač malo bo onih, ki bodo mirno lahko rekly: »Prijetno je bilo, mnogo smo naplele in obilo šivale.« Gotovo, da je malo takih! Saj vidimo, kako se vedno in vedno pritožujejo gospodične, ki poučujejo ročna dela. Polovica deklic ne

prinese ročnih del. In če vprašaš tako dekletce zakaj ne —, odgovorilo ti bo: »Mama ne pustijo plesti! Drage matere tukaj stavim tudi na Vas prašanje: Li zamore tako dekletce, ki stavi gospodični učiteljici tak odgovor, postati kdaj pridna gospodinja? Nikoli ne! taka gospodinja ne bo nikoli varčna. In če bi šli pogledat taki deklici, kake so nogavice bi nam slabo postalo. Stopala ni in potem se vržejo v kot, e, se bodo že zopet nove kupile. In koliko se izda po nepotrebnem. Popolnoma drugačna bo ona deklica, ki je v šoli pridno pletla, katere mati je tudi skrbela, da je nesla vedno delo seboj v šolo. Pri taki deklici ne boš našla, draga bralka, nikoli raztrganih nogavic, nikoli raztrgane obleke. In taka bo prihranila obilo nepotrebnih stroškov. Tako dekletce more postati skrbna in pridna gospodinja. Tudi v malem moramo varčni biti.

»Človek kaže v mladosti, kaj bo v starosti«, pravi pregovor. Če se torej deklica vadi že v mladih letih pridnosti, bo gotovo postala pridna gospodinja. Torej matere, skrbite, da ne bodo Vaša dekletca se podila po vasi, dajte jim delo to ali ono. Poiščite kako podpletanje, kako krpanje in potem nam ne bo manjkalo pridnih in skrbnih gospodinj, ki snujejo srečo v hiši.

Vera.

Kako postanemo dobre, spretnе vzgojiteljice naroda?¹ Vsi smo poklicani, delovati na vzgojevalnem polju, posebno pa me ženske. Naše delo je obširno in nad vse hvaležno, pomen njegov velikanski za cerkev in narod, za človeško družbo. Ne da se dovolj popisati pomen dobre vzgoje. Ako hočemo narodu veliko koristiti, moramo postati dobre vzgojevalke. Kako pa postanemo dobre, spretnе vzgojevalke naroda?

1. Prvo in najimenitnejše sredstvo smo me same in sicer naš dobri vzgled. Ta sam zmore več kot sto in sto svaril in poukov. Bodi ti mladenka vzor krščanskega dekleta in kmalu se bodo

našle posnemovalke. Vzgleđ dobrega v vsakem oziru pa moraš biti zato, ker le v tem slučaju boš ugodno vplivala na druge. Kaj bi pomagale najlepše besede, da največji trud, če ti mladenka — vzgojiteljica nisi vzgledna. Trdila bi celo, da bi tvoje delovanje, tvoje prizadevanje ne bilo samo brez uspeha, temveč morda, saj za nekatere pogubno, ker bi nehoté napeljevalo k hinavščini: lepega se delati je mnogo lažje, nego v resnici dober biti. Če torej hočeš, da bo tvoj vpliv merodajen, ne zabi, da moraš biti sama čednostna, saj te vse opazuje in morda strožje sodi, kakor osebo, ki ne stopi nikakor v javnost. Lep vzgled je torej ne samo najbolj uspešno sredstvo v dosego tvojih ciljev, temveč tudi tebi prva in najimenitnejša stopinja na potu k popolnosti.

2. V drugi vrsti bi naglaševali sledeče: Kdor hoče druge vzgajati, mora sam pri sebi začeti. Vzgojij samo sebe in s tem preideš nehoté na vzgojevanje drugih. Sodi predvsem sebe, potem glej na druge. Če odpraviš svoje napake, boš tem lažje lečila isto bol pri drugih. Vzgojevanje samega sebe je najboljša vzgojevalna šola.

3. Tretjič ti priporočam: Vadi se v vzgojevanju doma pri svojih mlajših bratih in sestrah, pri poslih, delavcih itd. Podpiraj tu svoje stariše, tudi to naj ti bo šola. Tako si polagoma ustvariš svoj delokrog in stopiš iz domačije v širji krog javnosti.

4. Četrtrič ti svetujem: Ne zamudi prilike, razširiti si obzorje na tem polju. Poslušaj, kjer le mogoče, poučna predavanja, občuj z izobraženimi katoliško mislečimi osebami, osobito s katoliško mislečimi učiteljicami. Tu boš slišala marsikateri dober svet in razna navodila, ki jih boš dobila, ti bodo dobra podpora na težavnem potu. Tudi ne zametuj svaril in svetov priprostitih starejših bolj izobraženih oseb. Modre so dostikrat besede starega kmeta, sivolase babice. Le išči povsod in našla boš marsikatero dobro zrnco.

5. Kot zadnji pripomoček pa ti priporočam izobrazbo po dobrem primer-nem berilu. Ni napačno, če rada čitaš dobre povesti, tudi te ti lahko dobro

¹ Iz poročila Erne Razlagove za ustanovni shod Z. S. D.

služijo pri tvojem delovanju. A ne omeji svojega berila le na zabavne reči, temveč misli na svojo vsestransko izobrazbo. Kdor hoče biti vzgojitelj, ne sme ostati neveden. Odgovarjati ti bo na marsikatero vprašanje, in izgubila bi vpliv, če bi se pokazalo, da je tvoje znanje plitvo. Čim bolj se boš bavila s poučnim, znanstvenim berilom, tem bolj bo rastlo zanimanje zanj. Prav toplo ti pa priporočam spise vzgojne vsebine.

Knjig dandanes ne dobiš samo po naših bralnih društvih, temveč tudi pri katoliških izobražencih. Nekaj pa lahko za knjige vsaka mladenka tudi sama žrtvuje. Če od doma nisi premožna, pa si gotovo na ta ali drugi način toliko prislужиš, da si lahko kupiš dobro knjigo in si naročiš primeren dober časopis. Prosi v tej zadevi sveta svojega dušnega pastirja. S kupovanjem dobrih knjig in z naročanjem katoliških časopisov storiš veliko za svojo izobrazbo, ob enem pa tudi podpiraš dobro stvar.

Mladenke, ki se ravnaajo po teh

navodih, ki se vadijo v vzgoji na navedeni način, bodo potem, ako stopijo v zakonski stan, vzorne matere - vzgojevalke, ki nam bodo vzgojile prave značaje, nove borilce in borilke za našo sveto stvar — za Boga, Marijo in narod slovenski. Pripravljajmo se torej, mladenke, na bodoči stan dobre, katoliško-narodne žene, ki ni samo sreča za vsako družino, temveč za ves naš narod.

Sklenimo vse, da hočemo biti dobre vzgojevalke, da hočemo tako sodelovati na polju katoliško-narodne vzgoje in tako pripomoči, da bo srečen naš verni narod. Svoboden in srečen pa bo naš narod le, dokler stoji na podlagi sv. vere. Stopimo torej me mladenke v krog rešilcev naroda slovenskega. Čuvajmo najdražji svetinji naši: sv. vero in narodno zavest!

Pogumno torej na skupno delo! Bog bo blagoslovil naše prizadevanje, osobito po priprošnji velike zaščitnice naše, blažene Device Marije. Torej po Bogu in Mariji do zmage!

Društveni glasnik.

Sv. Peter na Medv. selu. Dekliška zveza. Pri današnjem splošnem dekliškem gibanju — čeravno s poročilom zaostale — tudi mi, petrške mladenke ne dremujemo, ampak gremo krepko in neustrašeno naprej za svojim vzvišenim ciljem, kar naj potrdi poročilo o naslednjih shodih naše dekl. zveze.

Naš 7. poučni shod je bil dne 14. febr. 1909. G. duh. vod. so razpravljali o snagi, kako potrebna je deklici, gospodinji. Ljubiti moramo snago v obleki. Bogato opravljene ne moremo biti vse, pač pa smo lahko vse snažno oblečene. Zlasti pa mora biti snažnost in red v sobah in kuhinji. Sicer pa tudi zunaj hiše naj vlada povsod red in snaga. Škorec Marija je deklamovala S. Gregorčičevo »Na semnju«, Verk Marija pa »Domovini«.

8. poučni shod dne 7. sušca je vseboval to-le: 1. Govor voditeljice: Delujmo apostolsko. Skrbimo, da bodo vsa dekleta župnije članice dekl. sveze. Zanimajmo se za naše javne razmere, za katoliško politiko. Agitirajmo za naše v kat. narodnem duhu pisane časnike, kažimo vsikdar v dejanju svoje rodoljubje. 2. Tajnica, Ana Vehovar povdarja velevažnost naše dekl. zveze in nam črta pot, katero naj izberemo v doseg svojih ciljev. 3. »Spovednici« pesem, dekl. Krumpak Neža. 4. »Naša zvezda« in »Srce človeške sveta stvar«, prednaša Drogenik Marija. 6. »Materni nauki sinu v slovo«, dekl. Drogenik Ema. 7. G. duh. vod.

nas opominjajo k srčnosti, ki je potrebna vsaki mladenki. 1. Srčne bodimo, če kdo napade našo čednost. Navedejo nam več vzgledov, kako se treba braniti. 2. Srčne bodimo, če kdo govori proti veri in smeši sv. reči. Vzemimo mu pogum. 3. Srčne pri skrbi za časno blaginjo. Sedaj pridno zbirajmo, da bomo imele pozneje kaj žeti. 4. Srčne bodimo v obrambi domovine in jezika slovenskega. Ne doma, ne v tujini, ne v družini ne sme nobena zabiti, da je rojena Slovenka, ne sme pozabiti svetih dolžnosti do domovine.

9. poučni shod dne 25. sušca je bil posvečen spominu prve slov. pisateljice in pesnice: Josipine Turnogradske-Tomanove. Nje vzgled nam je opisala Verk Marija. Naštela je nje dela, opisala nje ljubezen do Boga, slov. naroda in do maternega jezika, v katerem je spisala veliko lepih povesti. G. duhovni voditelj pa so dodali še razne opombe. Drogenik Marija je prednašala pesem »kmetski hiši«.

10. poučni shod smo imele dne 2. maja. G. duh. voditelj so brali o velikem slavlju Device orleanske v Rimu, Krumpak Neža pa je deklamovala pesem »Glasni zvonček naše vesti«.

Dne 27. junija je priredila zveza 11. poučni shod. G. duh. vod. so razpravljali o redoljubnosti vrle gospodinje. Red bodi duša vsemu delovanju gospodinje. Red je podlaga varčnosti in snage, pa je važen tudi z ozirom na čas.

12. poučni shod se je vršil dne 15. avgusta. G. duh. voditelj so nam živo popisali svoje potovanje v južno Dalmacijo.

Naš 13. poučni shod je bil 14. nov. G. duh. vod. so razložili potrebo splošne izobrazbe za vsako slovensko mladenko. Le izobraženi deklici je mogoče braniti kat. narodno idejo.

Dne 2. jan. 1910 je bil 14. poučni shod in obenem občni zbor dekliške zveze, katerega so se udeležile članice polnoštevno. Zbor je otvorila vodit. Verk Amalija in v svojem govoru poudarjala da moramo v novem letu skrbeti še z večjo vneto za splošno izobrazbo, zlasti pa za izobrazbo v gospodinjstvu. Kazati še moramo več živahnosti za dobro stvar ter se ne smemo strašiti malopomembnih nasprotnikov. Tajnica Ana Vehovar je poročala o delovanju dekl. zveze v pretečenem letu. Štela je 66 članic, priredila 10 dobro obiskanih poučnih shodov z mnogimi govori in deklamacijami ter se polnoštevno udeležila krasnega dekliškega shoda na Tinjskem, kjer je tudi več članic naše zveze govorilo in deklamiralo. Za sklad obmejnih Slovencev je zveza nabrala 40 K. Tajnica je končno v govoru poudarjala pomen dekliške organizacije za našo župnijo in vspodbujala članice, naj v novem letu še krepkeje sodelujejo po geslu: Kvišku in naprej! Blagajničarka, Strašek Terezija je poročala o denarnem stanju. G. duh. voditelj pa so podali še mnoga navodila za bodoče delovanje ter izrekli svoje priznanje zvezi za vzorno, rodoljubno delo. V vodstvo so izvoljene: Verk Amalija vodit., Jančič M. namestn., Vehovar Ana, tajnica, Mahanjc Jer. blag., Mestinsk Joz. knjižničarka in Strašek Ter. odbornica.

15. poučni shod dne 23. jan. 1910 je imel sledeči vspered: Ana Vehovar je brala o varčnosti vrle gospodinje. G. duh. voditelj pa so dodali še razne opombe glede ustanovnega shoda Z. S. D. na Štajerskem.

Zelo zanimivo je bil 16. poučni shod dne 20. febr. Na vspredu je bilo: 1. Voditeljica je pozdravila v velikem številu zbrane članice. 2. O varčnosti je razpravljala vrla mladenka, Mar. Novak iz Šmarja. 3. Deklica in gospodinjstvo, govorila Mar. Drogenik. 4. G. duh. voditelj so priporočali kolek »Obmejnim bratom v pomoč«. 5. Lepa naša domovina, zapele članice.

Na svečnico in na pustno nedeljo je priredila zveza predstavo igre »Sv. Cita«. Čeravno je večina igralk nastopila prvokrat na odru, se je predstava vendar popolnoma posrečila.

Sestrice drage! Skrbimo, da bo naša zveza tudi v prihodnje procvitala. Naj nam ne bo noben uspeh zadosti velik, noben cilj zadosti visok, nobena žrtev dovolj obsežna! Čim več storimo, tembolj vidimo, da smo še veliko premalo storile!

»Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!
Naj vedno vodi geslo nas edino«.

Slov. Bistrica. Miljeni »Naš Dom«, ki smo te v novi obliki posebno veseli, naznanjamo ti, da smo v našem »Izobraževalnem društvu« vse tvoje deklamacije in govorčke z

najboljšim uspehom porabili. Prosimo te toraj, prinesi še le več tako lepih in poučnih govorčkov, morda vselej enega za fante, enega za dekleta. Mi zdaj v našem Izobr. društvu živimo res veselo društveno življenje. Zborovali smo letos že petkrat. Pa kako! Vsakokrat imajo gospod duh. voditelj poučno predavanje 1/4 ure, potem pa štiri do pet fantov in deklet v pet do deset minutah trajajočem govorčku vne-majo svoje tovariše in tovarišice za vse, kar je in mora biti poštene mladini svetega. Da res, pravi užitek je poslušati naše vrle mlade govornike. Naj omenim le kaj malega iz zadnjih dveh zborovanj, pri katerih je bilo vselej več poslušalcev, gotovo 200 do 300. Kar iznenadil nas je mladenič Obrsne, tako gladko in navdušeno je pozivljal svoje tovariše, naj pod zastavo Boga in Marije čisto in nedolžno preživijo svojo mladost: sebi v pravo veselje in korist, slovenski domovini pa v ponos! Julijana Vrhovšek pa je dekleta vnmala k pravi pobožnosti, kajti brezbožno dekle je gnjus v očeh božjih in vseh poštenih ljudi ter je v nesrečo sebi in v sramoto svoji domovini Pri nas žal tudi močno cvete nemškutarija. Zato je bilo praktične važnosti, da sta Korošec Martin in Jerovšek Marija v lepih, res dovršenih govorčkih navduševala navzoče, naj vendar ljubijo svoj lep materni jezik, naj spoštujejo blagoglasno slovensko govorico, kajti tedaj le še jo bodo spoštovali tudi tujci. Kakor iz enega srca je ta dan donelo prepričevalno iz grl vseh govornikov in govornic: Kažimo povsod in vselej v dejanju, da smo verni, zavdni Slovenci, da ljubimo pošteno življenje, pa svoj materni jezik. V tem smislu je pozdravljala mladenke tudi Ozimič, Rober Franc pa še je posebno kazal na rak rano na našem pobožnem in zavednem ljudstvu: na liberalce, katerih duh je tuj našemu narodu, pa tudi vse-skozi pogubonosni. Da pa še smo pridjali kaj koristnega, povedal nam je mlad. Kolandar, kako se naj v vinogradih reže, da se pridela dosti in dobrega vinca. Tako nam poteče prehitro in prijetno ena urica, čez kateri čas ne sme trajati zborovanje, in upamo, da bo sadu našega društva še kdaj lahko vesela dobra, še nepokvarjena okolica sicer nemčur-skega mesta.

Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Središče. Marijina družba. Čujte, kaj mi je neki liberalen »narodno zaveden« človek rekel, namreč, da se dekleta, ki so v Mar. družbi, ne morejo omožiti, ker jih nihče ne mara. Misli je, da me bo spravil v veliko zadrego, pa jaz sem imela koj odgovor na jeziku. Slednjič mu ni ostalo drugo, kakor jezik za zobe. Kaj pa je Mar. družba? Naš prejšnji g. predsednik nam je večkrat rekel, da je Mar. družba ravno nekaka priprava za poznejši zakonski stan. Ako nam je Bog odločil zakonski stan, si bo gotovo vsako dekle želelo, da bo dobilo moža, njej enako mislečega. Dober fant pa bo gledal, da bo dobil pridno, bogaboječe dekle, in zato ravno si bo izbral dekle iz Mar. družbe. Kesal se ne bo gotovo pozneje, če je sam njej enakega mišljenja, lju-

bezen in sloga bode vladala v njuni hiši. Najtrdnjša podlaga v zakonu je pošteno preživljen samski stan. Mi zavedne mladenke se gotovo ne bomo bale takih groženj naših nasprotnikov. Naj si oni izbirajo po svojem okusu, saj »gliha vkup štrih.« Žalostnih vzgledov imamo dovolj v nekaterih družinah. Imajo veden kreg in prepir. Ko bi v mladosti živeli lepo, gotovo bi bili srečni v poznejših letih. Dandanes je res težko biti zvest otrok Marijin, ko je okrog tebe vse liberalno. Za vse kraje se to ne more reči, pa žalibog veliko je občin, kje so sami liberalci. Pa nič ne de, me se jih vendar ne bojimo. Kdor je zvest Bogu in domovini, ta premaga vse. Biti otrok Marijin, to je, in mora biti naš — ponos. Vas, naši nasprotniki pa se mi dekleta prav nič ne bojimo. Vse svoje somišljenice iskreno pozdravlja Vaša Zdravka.

Mozirje. Naša vrla dekleta, ki so zmiraj bila vnetja za napredek izobraževalnega društva, posebno pri gledaliških predstavah kot izvrstne igralke, so si ustanovile odsek »Dekliško zvezo«. Kako navdušenje vlada med njimi, je priča to, da so odbornice v svoji prvi seji (27. febr. t. l.) sklenile, da po Veliki noči priredijo veselico. — Upati je, da se tudi fantje zdramijo in se poprimejo dela ter da si ustanovijo zvezo. Novi zvezi želimo obilo uspeha!

Smolnik. Kakor vselej težko pričakujem lista »Naš Dome«, tako sem se tudi z vso dušo poglabila v predzadnjo številko. In ko ga prečitam, me pa zadnje štiri vrstice na platnicah res užalostijo.

Pa prav ste jo pa le pogodili, gospod urednik! Res bi bilo malo sramotno, da bi nam morali pleti in okopavati moški naš dekliški vrtec.

Dobro mi je znano, da marsikatera slovenska deklica rada išče utehne in razvedrila v dobrih knjigah in časnikih in kakor čebelica med zbira zlata zrna dobrih naukov za bodočnost. Pa da bi kateri na misel prišlo, da bi se tudi sama poslužila peresa, za to pa ji manjka poguma ali pa se ne čuti dovolj zmožne za pisateljski poklic.

Zato, pa, gospod urednik, ne obsodite nas preveč. Če tudi smo bolj tihi in skromne, pa spimo tudi ne. Da si prizadevamo izpolnjevati, kaj nam pišeta vrli vrtnarici dekliškega vrta. Vam bodi v dokaz pismo, ki sem ga v kratkem prejela. Pa ne smete si misliti: lastna hvala cena mala, ker to ni bila samo moja zasluga, ampak tudi vrtnarice, in najin trud je blagoslovila Marija...

Novo mladenko sve obudili za Marijino družbo, ki se mi je v kratkih pa prisrčnih besedah zahvalila in sicer tako-le: »Moja vesela, skoraj predrzna narava bi me bila kmalu spravila v vrtnice življenja, kar bi bilo brez dvojbe mojega poštenja žalostni konec, a sedaj sem Marijina družbenica in spoznam, da je človek le bolj srečen, če Marijo Mater Božjo časti; obljubim ti tudi, da se hočem tako ravnati, kakor sem posnela iz tvojega pisma, za katerega se ti srčno zahvalim«.

Kaj ne, da je na tak način bogato plačan

trud! Če se mladina pridobi za Marijo, tudi za domovino ni izgubljena.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Poročilo »Dekliške zveze«. Naša zveza je imela v pretečenem letu 12 shodov. V poučenih predavanjih so č. g. duhovni vodja obravnavali vzgojna vprašanja. Č. g. Ozvatič so imeli v začetku troje predavanj o vzgoji in poduku splošno; č. g. Lovrec nadalje: o vzgoji volje, vzgoji nma, vzgoji srca, vzgoji vesti in končno o vzgojnih sredstvih. Č. g. Ratej so v enem predavanju utemeljevali nekatera važna versko-vzgojna načela. Tudi dekleta so pridno nastopala z govorčki in deklamacijami.

Dne 6. svečana je imela zveza občni zbor, kjer se je med živahno veselostjo izvolil izvečine stari odbor: Rezika Nemec, predsed.; Ivanka Košar, podpreds.; Micka Čagran, tajnica; Tončka Kvas, blag.; Micka Janžek, knjiž. Zveza šteje v tekočem letu 123 članice.

Dekleta članice! Pohajajte redno in z veseljem zvezina vseskozi navduševalna in poučna zborovanja, saj tu je takorekoč ognjišče domovinske ljubavi in narodne zavesti; tudi marsikaj dobrega in koristnega si boste prisvojile ondi za sedanjost in bodočnost! Da bomo ob koncu leta lahko z veseljem rekli: naša zveza je res živela, imela je v resnici 123 članic; in domovina naša bo vesela lepe armadice gorečih in požrtvovalnih borilk, ki bodo zajedno združene v »zvezi slov. deklet« pogumno in vstrajno delovale za njene verske in narodne koristi! Z Bogom in Marijo za milo slovensko domovino!

Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ si je izvolilo na V. obč. rednem zboru dne 4. marca sledeči odbor: Preds. stud. inž. Fr. Rueh, podpreds. stud. iur. R. Rupnik, tajnik stud. phil. K. Oštr, blag. stud. inž. Fr. Vrce, knjižničar stud. iur. J. Leskovec, gospodar stud. inž. Fr. Čerček, odb. nam. cand. iur. J. Milač.

Mladinskim društvom. Poročajte nam o napredovanju in delovanju mladinskih zvez in društev, ne samo kadar priredite kako večjo svečanost ali veselico, ampak mi bi radi vedeli: kje in kakšne mladinske organizacije že imamo, koliko udov štejejo, kako delujejo. Tako bomo dobili pregledno sliko o mladinski organizaciji in spoznali, kje še treba dela.

Probujenost koroške mladine. Celovski »Mir« piše: »Kljub najbrezobzirnejšemu zatiranju Slovencev na vseh poljih, zlasti po nemških šolah, koroški Slovenci nočejo umreti; leto za letom dvigajo glave ponosneje in velik del mladine, ki so jo menili nacionalci po nemških šolah in nemškutarskem delovanju nemškonacionalnih učiteljev že v žrelu nemškonacionalnega zmaja, je narodno tako zavedna, kakor noben rod ne pred njo«. — Še Koroška ni propadla! Nemci naj le mečejo denar za svoje šulferajnske šole, slovenska mladina pa se drži svoje slovenske matere, bodi poštena, zavedna, delavna, skrbi za svojo izobrazbo in ljuti sovražnik si bo skrhal ob tvoji značajnosti svoje gadi zobe.

Weiz (Srednje Štajersko). Iz predzadnje številke »N. D.« razvidimo žalostne razmere

naših Slovencev v tujini; kaj enakega bi imel poročati tudi jaz o tukajšnjih Slovencih, ki nas je precej. Navedem samo, kako silijo socialni demokrati naše ljudstvo, da ga brezversko organizirajo. Pred kratkim so izdali tiskane letake in jih nosijo od hiše do hiše, naj bi se na dotično polo podpisovali. S tem si hočejo pridobiti vsakega delavca. Če pride kak delavec iskat dela, ga najprej vprašajo, če je že organiziran. Ako ni in se jim uda, mu dajo takoj socialnodemokratski časnik »Arbeiterwille«, katerega mora potem brati in podpirati; rabiti sme tudi samo njihove vžigalice in obiskovati samo tiste gostilne, ki so naročene na njihov časnik.

Ko bi torej naša slovenska mladina vedela, kako so socialni demokrati ponosni na svojo organizacijo in kako si oni prizadevajo našo sv. vero izpodrinuti, ne bi se sramovali nekateri naši slov. mladeniči in dekleta stopiti v zvezo sedanje slov. mladine, ampak z veseljem bi sprejeli in želeli, da bi se tudi oni organizirali in izobrazili. Mladina torej na delo! Posnemajte socialne demokrate v agitaciji, ne podpirajte naših verskih in narodnih sovražnikov! Ti pa:

Preljubi moj slovenski dom,
Življenje vse te ljubil bom.

Si zemlje naše čarni vrt,
Za tebe grem, če treba, v smrt!

Gregorov.

Pismo iz Ljubljane. V resnici lepo delo, delo popolno vzornih načel, posvečenih vzvišenemu namenu, ki si ga je izbralo glasilo vrle slovenske mladine - »Naš Dom«. — Tudi tu v središču Slovenije - v beli Ljubljani - je našel odkrito prijateljsko srce, ki se ga trdo oklepa in izraža želje, da rodi njegovo širno delavsko polje, kar največ prežlahnega sadu. Vroče želje so mi dalje, da se ga istotako oklene vsa vrta slovenska mladina, ki ji bode ne le v zabavo in poduk v cvetoči mladosti, marveč tudi zvest, zanesljiv in izkušen vodnik za vso dobo zemskega potovanja. Neizogibna naloga vseh njegovih prijateljev bodi, da ga širijo v krogih, kjer najde novih ljubljencev, v sveto dolžnost šteje pa si, zatreči vse kar bi nasprotovalo njegovim načelom in oviralo njegov delokrog. V hvaležno plačilo za to vrlo delo bodi si svest tihih srčnih odmevov, storil si v korist sv. vere in blagor vrle domovine!

Vse za vero
dom in rod!

L. Poderžaj.

Govorniške vaje.

Za resnico in pravico!

Predragi tovariši! To je veselo, da vas je prišlo tako veliko število na današnji naš mladeniški podučni shod. Ravnokar ste slišali opravičnik za našo mladeniško zvezo, kakoršen je bil tiskan v »Našem Domu«. Po tem opravičniku je namen zvezi naši, da bi se v njej vneli za resnico in pravico. Dovolite mi, da vam kratko razložim, kaj pomenijo te besede.

Za resnico se bomo vneli mladeniči pri mladeniški zvezi. Dandanes je svet poln laži. Ničvredni ljudje taje božje in verske resnice. Resnica je, da je Bog, da je Bog sam nam prinesel pravo vero na svet, resnica je, da je sv. katoliška cerkev edino prava od Boga samega ustanovljena cerkev in da jej moramo katoliški kristjani biti pokorni in poslušati njen glas, kakor dobri otroci poslušajo glas svoje skrbne matere. Vse drugače pa govore dandanes brezverneži, katerih ne manjka tudi med slovenskim ljudstvom, ljudje, ki so se posebno iz »Štajerca« nasrkali laži o sv. katoliški cerkvi, o dolžnostih katoliških duhovnikov, ki zametujejo sploh jasne verske resnice, ali pa si jih razlagajo po svoje.

Tovariši! Mi smo katoliški mladeniči, kot taki se hočemo in moramo vedno zvesto oklepiti katoliške resnice. Zato pa moramo biti dobro podučeni o sveti veri, da nam bo lahko braniti resnico in pobijati laži, ki jih trosijo ljudje, ki so že izgubili svojo vero, pa bi jo še radi vzeli tudi drugim. V tem oziru je potrebno, da se vestno ravnamo po božjih in

cerkvenih zapovedih. Vojskovati se za resnico, braniti resnico sv. katoliške vere, to bodi naša posebna čast, naš poseben ponos!

Sovražniki slovenskega naroda taje dandanes vse, kar je resnično in dobro v našem slovenskem ljudstvu. Pravijo da pismenega slovenskega jezika naše ljudstvo ne razume, da je divje in surovo, da je Slovincem mogoče napredovati le z nemškim jezikom. Oni taje naše velike zasluge v preteklih časih, ko smo Slovenci v turških vojskah branili Nemcem hrbet. Slovenci smo se morali skozi stoletja vedno vojskovati, medtem ko so Nemci lahko živeli v miru in se izobraževali. O koliko laži je razširjenih o našem slovenskem narodu!

Tovariši! Ali bomo dopustili, da bodo sovražniki našega naroda z lažmi zmagovali čez Slovence in jih z lažmi zatirali?! Ne, Nikdar! Zato pa moramo resnico o našem slov. jeziku poznati, poznati moramo preteklost Slovencev, vedeti moramo, da je slovenski narod nadarjen dovolj, da lahko napreduje in se izobražuje na podlagi našega lepega, milodonečega slov. jezika. Če pa bomo vedeli vse to, če bomo mladeniči vsi zavedni Slovenci, bomo lahko branili svoj narod in svoj jezik in pobijali laži, s katerimi hočejo nasprotniki spraviti naše ljudstvo pod nemško kopito in mu vzeti vero in materni jezik. Da, za to vse se potegovati, kar je našemu narodu najdražje, najljubše, bodi naše največje veselje!

V mladeniški zvezi pa se bomo vneli tudi za pravico. Pred vsem se bomo vneli za pravice sv. katoliške cerkve. Ona je največja dobrotnica Slovencev, ona nam je od-

prla vrata nebeška, ona nam je prinesla luč prave omike, za njo in za njene pravice na slov. zemlji se hočemo mladeniči potegovati vse žive dni. Kar njej gre, jej hočemo dati; pravična edina je sv. cerkev nam Slovencem, bodimo vsikdar pravični nasproti njej tudi mi!

Znano vam je, kako se teptajo dandanes pravice našega naroda. Naš narod je v Avstriji toliko vreden, kot nemški narod, naš jezik ima tisto pravico, kot nemški jezik. Postavo, ki tako govori, so sklenili celo najhujši naši sovražniki, in postavo to je podpisal in potrdil svetli cesar. Sedaj pa nam te pravice Nemci nočejo dati, nam je Lahy nočejo priznati, celo cesarska vlada nam krati te pravice. Zato je potrebno, dá, nujno potrebno, da se učimo in spoznavamo že kot mladeniči, kake pravice

ima naš narod in naš jezik v Avstriji in da se za te pravice vnemamo, potegujemo in neustrašno vojskujemo.

O kako krasen namen ima zares naša mladeniška zveza! Za resnico sv. katoliške vere, za resnico o slov. narodu se vnemati, se navduševati, za pravice sv. katoliške cerkve in slov. ljudstva se potegovati in jih braniti, kaj more biti lepšega in vzvišenejšega za vrlega slov. mladeniča?

Mladeniči, tovariši, v boj zato za versko in narodno resnico, za katoliško in slovensko pravico. storimo vse, da bomo neustrašni branitelji resnice in pravice, da bo v bodočnosti vladala in vodila slovenski narod le resnica in pravica!

Drobtinice.

Repatic. Zanimive so na našem nebu zvezde, ki se včasih prikažejo z velikanskim repom. Njih pota so nam iz večine neznana, vsled česar jih ne moremo napovedovati, kedar pridejo. Kadar se katera oglasi, se je ne ustrašite, pri nesrečah na zemlji je ravno tako nedolžna, kakor druge zvezde. Veliko pametnejše je, če se je razveselite in hvalite mogočnost božjo, ki nam je dala tako krasno nebo. Ravno letošnje leto je leto kometov ali repatic. L. 1907. se je meseca avgusta prikazala za nekaj časa na vzhodnem nebu t. i. »Danilova repatica«, tudi l. 1882. je bilo meseca septembra videti lepo repatico. Letos pa so opazili najprej na zvezdarni v Johannesburgu v južni Afriki s prostim očesom zvezdo repatico dne 17. januarja, malo pred 8. uro zjutraj. Dne 18. januarja so jo opoldne opazili z daljnogledi na dunajski zvezdarni in istočasno v Alžiru v severni Afriki. Takrat je bila solncu najbližja. Naslednje dni so jo tudi pri nas mnogi videli okoli 6. ure zvečer na zahodnem nebu blizu Večernice. Žalibog, nam jo je dolgotrajno slabo vreme potem zakrilo. Letos pa še pričakujemo eno repatico, ki se prikaže vsakih 75 let, torej se je zadnjikrat videla l. 1835. To je Hallejeva repatica. Zvezdoslovci jo na močne daljnogledne že sedaj opazujejo, s prostim očesom pa se bo pri nas videla žele v drugi polovici majnika na zahodnem nebu. Dne 19. maja po šla med solncem in zemljo ter s svojim repom švignila zemljo, česar pa mi ne bomo čutili. Zakaj njen rep ni trdo ampak plinovito telo. Zvezde repatic. imenujejo tudi komete, lasaste

zvezde. Njih snov je silno redka, plinasta; najbrž je tudi jedro repatic le plinasto telo. Ker vsaka zvezda toliko bolj nase vleče druga telesa, kolikor več snovi ima, zato velike trde zvezde repatico pridno obirajo in preminjajo nje pota.

Krč v litkah muči mnoge ljudi ponoči. Veliko gosteje dobijo ta krč tisti, ki spijo na pernatih blazinah kakor pa tisti, ki spijo na slamnici ali žimnici. Proti krču pomaga, če si vsak večer litke otareš z mrzlo vodo in potem krepko odrgneš s palcem. Kadar te krč prime, stegni nogo in jo upri v zadnjo steno postelje pa z debelim platnom drgni od spodaj navzgor. Bolečino odstraniš tudi, če si pod kolenom namočiš z gobo ali cunjjo, namočeno v mrzli vodi.

Žrtve pijančevanja na Ruskem. V ruski dumi (državnem zboru) je neki poslanec zbral podatke, koliko ljudi na Ruskem umrje na leto vsled pijančevanja. V hipni znorelosti od pijančevanja (delirium tremens) je umrlo lansko leto 6895 oseb, v trajni znorelosti vsled pijančevanja 3277 oseb, 9165 oseb se je v pijanosti vtopilo, v pijanosti jih je nesrečno padlo in se ubilo 8758 oseb, 834 oseb se je v pijanosti obesilo, 1530 jih je v pijanosti zgorilo, 375 se jih je zatrupilo, 674 si jih je vrat prerezal, 1251 oseb je vsled pijanosti zadel mrtvoud, drugače se jih je v pijanosti ponešrečilo in umrlo 2898 oseb.

Nove knjige,

ki so se uredništvu doposlane in jih priporoča svojim čitateljem:

Skrivnost srca. Francoski spisal P. Bourget (iz g. P. Buržé). Poslovenil A. Kalan. V Ljubljani 1910. C. mehko vez. K 1-20.

Povest slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Izbral in uredil A. Kalan. V Ljubljani 1910. Cena?

Slovenska stenografija. Priredil in avtografiral Fr. Novak. Druga izdaja. I. del: Korespondenčno pismo, V Ljubljani 1910. Cena nevez. 3 K.

Cenjenim naročnikom!

Mnogi so si na dopisnici naročili »Naš Dom«. Dobili so nato položnice, da nam pošljejo naročnino. Večina se jih je temu že odzvala, a nekateri še dozdej niso poslali naročnine. Tiste, ki so si list letos na novo naročili, a še niso dozdej nič plačali, opozarjamo, da naj vsaj en del naročnine pošljejo, kajti drugače se ne morejo smatrati za resne naročnike in se jim bo list odzdej zanaprej ustavil.

Stare naročnike vljudno prosimo, da naročnino prejkoprej poravnajo. Tistim naročnikom, ki lista še nimajo plačanega popolnoma do konca pretečenega leta 1909., se bo list ustavil s 1. aprilom, ako do takrat zaostale naročnine ne bodo še poravnali. Pozivljamo jih torej, naj kmalu plačajo zaostalo naročnino, da se dopošiljanje lista ne bode prekinilo.

Nabrane znamke v korist obmejnih Slov.
J. Babič v Dobrni 4337 raznovrstnih av-

strijskih znamk, S. Blatnik na Sl. gori 200 av-
strijskih jubilejskih znamk.

Knjižice :

Marija naj živi!

Društvo Mariji v zadoščenje

se dobivajo vezane po 40 h s poštnino pri „Glasnikovem“ uredništvu
na Črni gori pri Ptaju.

Uredniški pogovor.

Danes se vidimo zadnjikrat pred Veliko nočjo, torej želimo veselo alelujo vsem našim somišljenikom, dopisnikom in dopisnicam. Začne se sedaj spomladansko delo, vendar kadar Vam čas pripusti, se spomnite tudi »Našega Doma«. — Mnogo vprašanj nam danes leži na mizi, o katerih bi se radi pomenili, a omejimo se le na eno stvar, ki sicer ni v zvezi z »Našim Domom«, pač pa z bližnjimi velikonočnimi prazniki in z našim celotnim narodnim delom. Nekako znamenje velikonočnega veselja so piruhi ali pisanke, ki jih znajo dekleta v nekaterih krajih prav lepo »nacifrati«. S temi pisankami storite lahko nekaj dobrega za naše narodno izobraževalno delo. Kako pa? Ali morda hoče urednik imeti od Vas pisanke? Ne! Ampak nekaj drugega je. Večina Vas že pozna besedo »muzej«. To je od grške besede museion, ki je pomenila tempelj muz t. j. mladih grških boginj, po naše morskih deklic, rojenic ali modric. Dandanes pa pomeni muzej zbirko umetniških, starinskih, naravoslovnih predmetov. V teh zbirkah se nekako kaže v celoti življenje naroda, njega zgodovina, umetniški čut, lepota in bogastvo njegove zemlje. Vsi omikani narodi dandanes veliko žrtvujejo za svoje »muzeje«. Tudi štajerskim Slovencem je pred nekaterimi leti ustanovilo »Zgodovinsko društvo« tak muzej. Nahaja se v mariborskem Narodnem domu. Med raznimi predmeti, ki se vidijo po muzejih, so videti tudi raznobarvane pisanke z različnimi figurami. Prosimo Vas, pošljite iz vseh krajev nekaj pisank za naš muzej. To bo res lepo, če bomo videli razne oblike pisank iz celega spodnjega Štajerja in še morda iz Koroškega in Prekmurskega. Pri vsaki skupini se bo napisalo zraven ime kraja in osebe, ki jo je poslala.

Nikar pa ne izmišljajte nalašč za to posebnih novih figur, ampak takšne napravite, ki so pri Vas v navadi. Pošljite jih kot »blago brez vrednosti« z znamko 3 h do 50 gr, 5 h do 100 gr, 10 h do 250 gr. Dobro jih zavijte v mehki papir ali v platno in denite v škatljico. Če bi kdo imel stroške z večjo pošiljatvijo, se mu vrne. Pošljite pa to na »Zgodovinsko društvo« v Mariboru.

